

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Okresní soud v Mostě rozhodl samosoudkyní v právní věci žalobce Památkového ústavu v Ústí nad Labem se sídlem v Ústí nad Labem, Hradiště 4, zastoupeného advokátem AK Ústí nad Labem, Kramoly 39 proti žalované Mostecké uhelné společnosti, a.s. se sídlem v Mostě, V. Řezáče 315, zastoupené advokátem sdružení AK Burjánec a Verner se sídlem v Turnově, Jiráskova 133, o 6.558.698,14 Kč s příslušenstvím, me z i t í m n í m rozsudkem

t a k t o :

I. Žalobou uplatněný nárok na náhradu škody je co do právního základu zcela opodstatněn.

II. O výši nároku a o náhradě nákladů řízení bude rozhodnuto v konečném rozsudku.

O d ů v o d n ě n í

Žalobce se domáhal na žalované náhradu škody ve výši 6.558.698,14 Kč, která mu vznikla tím, že jako příspěvková organizace povinná chránit děkanský kostel Nanebevzetí Panny Marie v Mostě (dále jen kostel), musel v letech 1995 - 1998 vynaložit náklady v uvedené výši na práce na odstranění hrozící destrukce kostela (zejména stavební práce), k zabránění a odstranění průniků vod a jejich škodlivého působení. Uvedené práce - zajišťovací opatření - byly vyvolány činností právního předchůdce žalované - SHD, s.p., který v roce 1989 provedl tzv. vnitřní výsypku v povrchovém dolu (tj. uložil nepropustný materiál mezi kostel a sousedící povrchový důl), čímž způsobil vzestup hladiny podzemních vod. Spodní voda začala pronikat do I. suterénu kostela a začala prosakovat železobetonovou konstrukcí. Na jaře 1994 se dostala až 2 m nad základovou spáru kostela. Začalo docházet k vyplavování stavebních materiálů, poškození železobetonové konstrukce, korozi, ničení instalací, zejména elektroinstalací a dalším nežádoucím důsledkům. K zabránění těmto důsledkům žalobce nejprve volil intenzivní odčerpávání vody (do roku 1994), posléze impregnaci stavby pomocí pryskyřičných injektáží (od roku 1995). Žalobce dále zdůraznil, že dnešní lokalizace kostela je dána jeho přesunem z původního umístění, když

sám přesun byl vynucen důlní činností právního předchůdce žalované v roce 1974. V době přesunu neexistovala jáma povrchového dolu Ležáky a hladina spodní vody byla hluboko pod základy. Po vybudování povrchového dolu v blízkosti kostela spodní vody odtékaly do důlní jámy. Hladina podzemních vod prudce stoupla až po zahájení prací na stavbě výsypky.

Žalovaná s návrhem nesouhlasila a navrhla jej zamítnout. Namítala, že o přesunu kostela bylo rozhodnuto v době, kdy existoval povrchový lom Ležáky, resp. byla dána všechna povolení potřebná pro těžební činnost a k povolení těžby se žalobce vyjadřoval, a to přesto, že byly provedeny průzkumy konstatující nevhodnost zvoleného místa pro založení kostela. Nevhodnost byla konstatována jak co do základových poměrů, tak co do výskytu spodní vody. Již v roce 1970 byla na místě dnešních základů zjištěna spodní voda v hloubce 13,8 m až 16 m pod terénem, tedy necelé 4 m pod základovou deskou kostela. Dle jejího názoru žalobce umístil kostel do místa, které bylo z hlediska statického i z hlediska působení spodních vod krajně rizikové, za situace, kdy měl všechny informace o rizicích, která z takového rozhodnutí vyplývají, i o tom, jak se bude v budoucnu chovat povrchový lom včetně výsypkového hospodářství. Dále poukázal na to, že již v roce 1988 právní předchůdce žalobce informoval Městský národní výbor v Mostě o havárii základové desky a dovodil, že k havárii nemohlo dojít působením spodních vod, nýbrž díky mechanickému poškození nebo vadě základové desky a izolace, která umožnila spodní vodě proniknout do suterénu stavby. Současně vznesl námitku nedostatku pasivní legitimace s tím, že žalovaná není univerzálním nástupcem SHD, s.p., tímto nástupcem je DÚK, s.p..

Soud nejprve zkoumal námitku žalovaného, že není ve sporu pasivně legitimován. Z výpisu z obchodního rejstříku vyplývá, že žalovaná byla založena jako akciová společnost Fondem národního majetku České republiky (dále jen FNM), na něhož přešel majetek státního podniku ve smyslu § 11 odst. 2 zák. č. 92/91 Sb., o převodu majetku státu na jiné osoby, ve znění zák. č. 210/93 Sb., přičemž FNM splatil 100 % základního jmění společnosti, představovaného cenou vkládaného hmotného a dalšího majetku uvedeného v základatelské listině. Ocenění tohoto majetku je obsaženo ve schváleném privatizačním projektu státních podniků Doly a úpravny Komořany se sídlem v Mostě - Komořanech (DÚK), Doly Ležáky Most se sídlem v Mostě (DLM) a Doly Hlubina se sídlem v Litvínově (DHL). Z privatizačního projektu vyplývá, že na žalovanou přešel veškerý majetek a s ním spojená práva a povinnosti, včetně pohledávek a závazků DÚK, DLM a DHL, s výjimkou těch, které byly ponechány ve zbytkových státních podnicích DÚK, DLM, DHL nebo těch, které byly vyčleněny pro jiné způsoby privatizace. Na žalovanou tedy přešlo vše, co se týká hornické činnosti v nejširším slova smyslu, s výjimkou toho, co privatizační projekt sám výslovně vylučoval. Z hlediska podmětu řízení privatizační projekt neobsahuje nic, z čeho by bylo možno dovodit vyloučení, tedy přechod na tzv. zbytkový podnik či jinou formu privatizace. Je zřejmé, že privatizační projekt kalkuloval s tím, že bývalá jáma lomu Ležáky, která se nacházela na nemovitosti patřící do vlastnictví DLM, bude užívána jako úložiště hornin a to po vybudování vnitřní výsypky. Zde lze odkázat na část projektu zabývající se hodnocením důsledků privatizačního projektu na životní prostředí. Z výpisu z katastru nemovitostí vedeného Katastrálním úřadem v Mostě a ze snímku z katastrální mapy vyplývá, že žalovaný je, mimo jiné, vlastníkem pozemku par. č. 235/1 o výměře 710.724 m².

- ostatní plocha (těžba surovin), přičemž toto vlastnictví nabyt na základě velké privatizace - smlouvy o vkladu majetku do společnosti dle notářského zápisu FNM ČR, NZ 108/93 (o založení a.s.). Uvedená parcela představuje pozemek, na němž se nachází výsypka a sousedí s pozemkem parc. č. 162, na němž se nachází kostel.

Ze skutečností uvedených v předchozím odstavci má soud za prokázáno, že ta část majetku původního podniku DLM, jehož vliv na kostel je předmětem sporu, přešla na žalovanou, spolu se souvisejícími závazky, a je tedy ve sporu pasivně legitimována.

Žalobce je příspěvkovou organizací vykonávající odborné činnosti v oboru památkové péče, odborný dohled nad prováděním komplexní péče o kulturní památky, právo hospodaření ke svěřenému majetku, zejména k vybraným kulturním památkám, zabezpečující stavebně restaurátorské práce při obnově vybraných kulturních památek, může zprostředkovávat, popř. i vykonávat profesionální investorskou činnost. Na základě hospodářské smlouvy o převodu správy národního majetku ze dne 3.8.1981. vykonává právo hospodaření ke kostelu, který se nachází na pozemku par. č. 162 (dříve 5313), jakož i k přilehlým parcelám a stavbám. Právo hospodaření je zapísáno na listě vlastnictví 1241 pro obec Most, katastrální území Most I v katastru nemovitostí u Katastrálního úřadu v Mostě.

Děkanský kostel Nanebevzetí Panny Marie v Mostě byl přesunut na současné místo na základě rozhodnutí odboru výstavby Městského národního výboru v Mostě zn. Výst. 855, 2155/3/71/Kr.-328/2 ze dne 30.6.1971 v roce 1975. Vlastní přesun zabezpečovala organizace Ministerstva kultury ČR Transfera Praha. Stavební geologie n.p. Praha zajišťovala komplexní inženýrskogeologický průzkum (IGP). Z listinných důkazů předložených žalobcem ve formě expertiz č. 121/3043 ze srpna 1990, č. 25-94 z června 1994, č. 30-98 z dubna 1998 a nabídkového projektu ze září 1994 vyplývá, že v době založení kostela do prostoru uhelného pilíře bylo podloží suché a nevyskytovalo se trvalé zvodnění, jež by se přibližovalo úrovni dna základové jámy pro suterény kostela. Od roku 1970 byl činný povrchový lom Most, který působil jako umělá odvodňovací báze lokality kostela. Toto samovolné odvodňování bylo přerušeno přesypáním terénu - stavbou vnitřní výsypky - v jehož důsledku se kostel ocitl v „bezodtoké depresi“. Výsledkem bylo hromadění statických zásob mělkých podzemních vod a vzestup jejich hladiny k povrchu. Kolem poloviny roku 1988 stoupla spodní voda natolik, že se začaly objevovat průsaky a pramenné výrony ve spodní části obvodových stěn II. suterénu. Na jaře 1989 bylo započato s odčerpáváním vody z jímek zbudovaných v podlaze kostela, postupně se zavedlo rutinní sanační čerpání pomocí systému hydrovrtů. Po několika výpadcích sanačního čerpání v první polovině 90. let okamžitě opětovně stoupla hladina podzemní vody. Zmíněné expertizy jednoznačně spojují vzestup hladiny podzemní vody a následné průsaky do kostela s vybudováním vnitřní výsypky lomu Most a s jejím nedostatečným drenážním systémem.

Žalovaná oproti tomu přičítala vzestup spodní vody zavinění žalobce, který, dle jeho názoru, zvolil pro přesun zcela nevhodné místo a nevybudoval dostatečný drenážní systém na patě kostela, popř. havárii základové desky. Na podporu svých závěrů předložil zprávu z listopadu 1969 o výsledku orientačního IGP, zprávu o 1. etapě přesunu z července 1970 a žádost o povolení průzkumných vrtů

v areálu kostela z listopadu 1988.

Vzhledem ke složitosti a vysoké odbornosti projednávané problematiky přibral soud do řízení Stavební fakultu ČVUT v Praze, jež zpracovala znalecký posudek k hydrogeologické a inženýrsko-geologické problematice založení kostela. Znalec měl k dispozici veškeré důkazy zařazené do spisu, mimo jiné i shora zmíněné expertizy a zprávy, stavební dokumentaci poskytnutou Obvodním báňským úřadem v Mostě, jakož i řadu dalších, jež si opatřil sám. Znalecký posudek zpracovaný ČVUT a doplněný osobním výsledkem znalce považuje soud za rozhodující důkaz, a protože shrnuje všechny shromážděné důkazy, považuje za nadbytečné hodnotit tyto jednotlivé důkazy. Ze závěrů znaleckého posudku má soud za prokázáno, že ač základové poměry v prostoru nového umístění kostela byly hodnoceny jako velmi nepříznivé, konečné založení bylo dobré a ve své době optimální. Konstatování nevhodnosti staveniště neznamena nemožnost zde stavět. Základové konstrukce nevykazují žádné poruchy, pokud jde o tzv. „havárii základové desky“, o níž se zmiňuje dopis Krajského střediska památkové péče ze dne 14.11.1988, je nutné to chápat pouze jako průsak podzemní vody do II. suterénu, nikoli jako její mechanické porušení. Jedinou a rozhodující příčinou vzestupu hladiny podzemní vody bylo těleso vnitřní výsypky, které postupně vytvořilo nepropustnou bariéru ve směru proudění podzemní vody, tedy znemožnění odtok podzemní vody se systematickým odvodňováním výsypek se začalo až v 80. letech, po stabilních problémech výsypkových svahů. Tomu odpovídá i technická dokumentace stavby výsypky z roku 1982, ve které navržený drenážní systém nenavazuje bezprostředně na lomový svah uhelného pilíře, přestože se o přítocích vody vědělo. Změnu hydrogeologických podmínek v souvislosti s těžnou lze vždy předpokládat, složitější je určit míru těchto změn. Obecně platí, že v první fázi těžby dochází k odvodnění přilehlého území, při jejím ukončení se hladina podzemní vody (HPV) vrací do změněného horninového prostředí a tedy i do změněných hydrogeologických poměrů. Změnou hydrogeologických podmínek se autoři IGP v daném případě nezabývali, přesto projektant navrhl hydroizolaci spodní stavby. Navržené typy izolačních materiálů odpovídaly kvalitním izolačním hmotám své doby. Při projektování a samotném přesunu kostela bylo ohledně hydroizolace učiněno maximum toho, co ve své době bylo dostupné, jiná se tehdy neprováděla.

Podle § 36 odst. 1, 3 a § 37 odst. 1, 3 zák. č. 44/1988 Sb., o ochraně a využití nerostného bohatství, se za důlní škody považují škody způsobené na hmotném majetku mimo jiné i likvidací důlních děl a lomů a výsypkovým hospodářstvím organizací. Odpovědná je ta organizace, jejíž činností byla škoda způsobena, zprostit se může jen prokáže-li, že škoda byla způsobena okolností, jež nemá původ v činnosti uvedené v odst. 1. Na vypořádání důlní škody se vztahují předpisy o náhradě škody, pokud horní zákon nestanoví něco jiného a též prokázané náklady účelně vynaložené na preventivně zajišťovací opatření, která směřují k odvrácení nebo zmírnění následků hrozících vlivem činností uvedených v § 36.

Z provedeního dokazování má soud za prokázáno, že žalobci vznikla škoda na hmotném majetku spočívající ve finanční úhradě prací provedených za účelem zabránění a odstranění následků vzestupu hladiny podzemních vod. Jak patrně ze znaleckého posudku, škoda byla způsobena likvidací lomu Most (vnitřní výsypkou), tedy výsypkovým hospodářstvím právního předchůdce žalované. Žalovaná je tudíž

objektivně odpovědná za vzniklou škodu, neprokázala, že by škoda měla původ v jiné než uvedené činnosti. Z těchto důvodů rozhodl soud tak, že žalobou uplatněný nárok žalobce je co do právního základu zcela opodstatněn. Formu mezitímního rozsudku zvolil soud s ohledem na předpokládanou složitost objasnění otázky výše škody, takový postup považuje za účelný.

Po právní moci mezitímního rozsudku soud bude zkoumat jen otázku výše škody.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku lze podat odvolání do 15ti dnů od jeho doručení, ke Krajskému soudu v Ústí nad Labem, prostřednictvím soudu zdejšího.

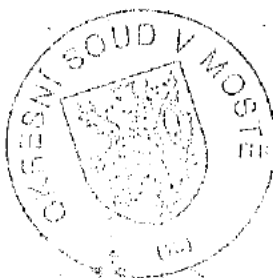
V Mostě, dne 5. prosince 2000

v.r.

samosoudce

Za správnost vyhotovení:

Hej

PROTOKOL O JEDNÁNÍ

Jednací číslo: 11C 2482/98-67

Okresní soud v Mostě odd. 11C dne 5.12.2000

Přítomní:

Předseda senátu:

Zapisovatel:

- samosoudce

Soudci:

Navrhovatel (žalobce) Památkový ústav Ústí nad Labem

Odpůrce (žalovaný) MUS, a.s.

o Kč 6.558.698,14 s přísl.

Jednat se začalo o 10,00 hod.

Při zahájení jednání byli dále přítomni:

1. navrhovatel (žalob.) - zák. zástupce

zástupce

- osobně

plná moc ze dne

subst. plná moc ze dne

2. odpůrce (žalov.) - zák. zástupce

zástupce

- osobně

plná moc ze dne

subst. plná moc ze dne

3. Na počátku zopakován dosavadní průběh řízení, čteny protokoly o jednání na č.1.19 až 20, 22 až 23, 58 až 60.

Čteno vyjádření žalobce na č.1.67 a násl.

Právní zástupce obou účastníků na počátku sdělují, že jejich stanoviska zůstávají beze změny, právní zástupce žalobce předkládá soudu originály výpisů z listu vlastnictví č.3737 vedeného Katastrálním úřadem v Mostě, dále originál úplného výpisu z obchodního rejstříku vedeného v části týkající se žalované MUS, a.s. a originál katastrální mapy na níž se nachází zmíněná parcela 235/1.

Právní zástupce žalované - předkládám soudu písemné vyjádření naodůvodnění vznesené námitky nedostatku pasivní legitimace.

Čte se písemné vyjádření na č.l.70.

Proveden důkaz čtením úplného výpisu z obchodního rejstříku vedeného Krajským soudem v Ústí nad Labem.

Čten úplný výpis z obchodního rejstříku vedeného Krajským soudem v Ústí nad Labem v části týkající se Doly a úpravny komořany, s.p.

Právní zástupce žalobce - mám za to, že tento výpis odpovídá resp. koresponduje s privatizačním projektem.

K danému výpisu uvádí právní zástupce žalované, že považuje za důležité zdůraznit poslední část výpisu v němž se hovoří o rozhodnutí mistra průmyslu a obchodu č.399/97 rušícím mimo jiné státní podnik Doly Ležáky v Mostě. Zároveň zdůrazňuje, že podle tohoto výpisu veškerý majetek práva a závazky podniků rušeným rozhodnutím ministra přechází na Doly a úpravny Komořany s.p., který dosud existuje. Je toho názoru, že v tomto sporu je pasivně legitimován VÚK,s.p.

Právní zástupce žalobce uvádí, že předmětem tohoto sporu je konkrétní právo, které bylo vloženo do majetkové podstaty žalované není pochybností o tom, že některé subjekty byly zrušeny a dosud trvají. Dále čten notářský zápis ze dne 12.10.1993 - zakladatelská listina o založení žalované.

Účastníci bez připomínek.

Čten výpis z katastru nemovitostí vedeného Katastrálním úřadem v Mostě - LV 3737.

Právní zástupce žalované uvádí, že výsypka se nachází na řadě pozemkových parcel z nichž zhruba jedna třetina patří do vlastnictví žalované, nezpochybňuje, že do vlastnictví žalované patří ty parcely tvořící výsypku resp. nacházející se pod výsypkou, jež bezprostředně sousedí s lokalitou kostela.

Proveden důkaz:

- čtením privatizačního projektu MUS, a.s. zejména zdůrazněny
- čteny strany 51 až 55 svazku č.1 privatizačního projektu k tomu právní zástupce žalobce uvádí:

Mám za to, že princip privatizace spočíval v tom, že pouze to co bylo výslovně vyloučeno nepřešlo na žalovaného z původních vlastníků, veškeré nemovitosti související s hornickou činností přešly na žalovanou. Jinak odkazuji na písemné vyjádření v němž jsem své závěry shrnul. Ze svazku 2 zdůrazněná část zakladatelské listiny, zdůrazněná smlouva o převodu dobývacích prostorů z 6.ledna 1993 na stranách 422 a 432 až 436. Smlouva o převodu dobývacích prostorů uzavřená mezi Doly Ležáky, s.p a MUS a.s. na č.l.475 až 478 privatizačního projektu ze svazku 20 p.p. zdůrazněná zpráva na č.l.428 a násl. zejména na č.l.439.

K čtené zprávě právní zástupce žalobce uvádí, že potvrzuje tvrzení žalobce a lze z ní dovodit, že podnikatelská činnost žalované se vyvíjela i na této výsypce.

Právní zástupce žalované:

Čtená zpráva pouze konstatuje k čemu je jáma lomu Most určená sama o sobě nevypovídá nic o přechdu závazku na žalovanou.

K čtenému privatizačnímu projektu obě strany bez připomínek.

Čtená zápis ze dne 1.11.1993 o předání a převzetí majetku mezi státním podnikem Doly Ležáky a a.s. MUS.

Právní zástupce žalované uvádí, že tento zápis předložil k doložení svého tvrzení, že jen to co bylo výslovně uvedené v privatizačním projektu přešlona žalovanou a není tudíž pravdivé tvrzení resp. že rozsah majetku převáděného je určen textem.

Čten inventarizační zápis č. 110.

K dotazu soudu zástupce žalované uvádí, že čtený inventarizační zápis včetně zápisu z jednání ústřední inventarizační komise divize Ležáky byl jako důkaz navržen pro zjištění soudu, že ač se od roku 1993 řešilo prosakování spodní vody do suterénu, oprava, že ač se již od 80. let řešilo prosakování spodních vod do suterénu kostela v Mostě Doly Ležáky nevytvářily rezervy pro fond náhrady škod ač jim takovou povinnost ukládal § 37a) horního zákona. K dokázání svého tvrzení, že Doly Ležáky Most nepřevedly na žalovanou fond náhrady škody a tedy ani tento konkrétní závazek.

K dotazu soudu právní zástupci obou účastníků uvádí, že k prokázání odpovědnosti, resp. k objasnění odpovědnostního vztahu pro účely vydání mezitimního rozsudku nenavrhují provádět další důkazy.

Bez přerušení jednání vyhlášen tento

M e z i t i m n í R o z s u d e k :

I. Žalobou upaltněný nárok na náhradu škody je co do právního základu zcela opodstatněn.

II. O výši nároku a o náhradě nákladů řízení bude rozhodnuto v rozsudku konečném.

Vyloženy důvody, dáno poučení o odvolání.

Protokol hlasitě diktován, reprodukce nežádána a skončeno v 11,25 hodin.

Oba právní zástupci žádají o poskytnutí kopie protokolu z dnešního jednání.

Z mg. pásku opsala dne 7.prosince 2000